

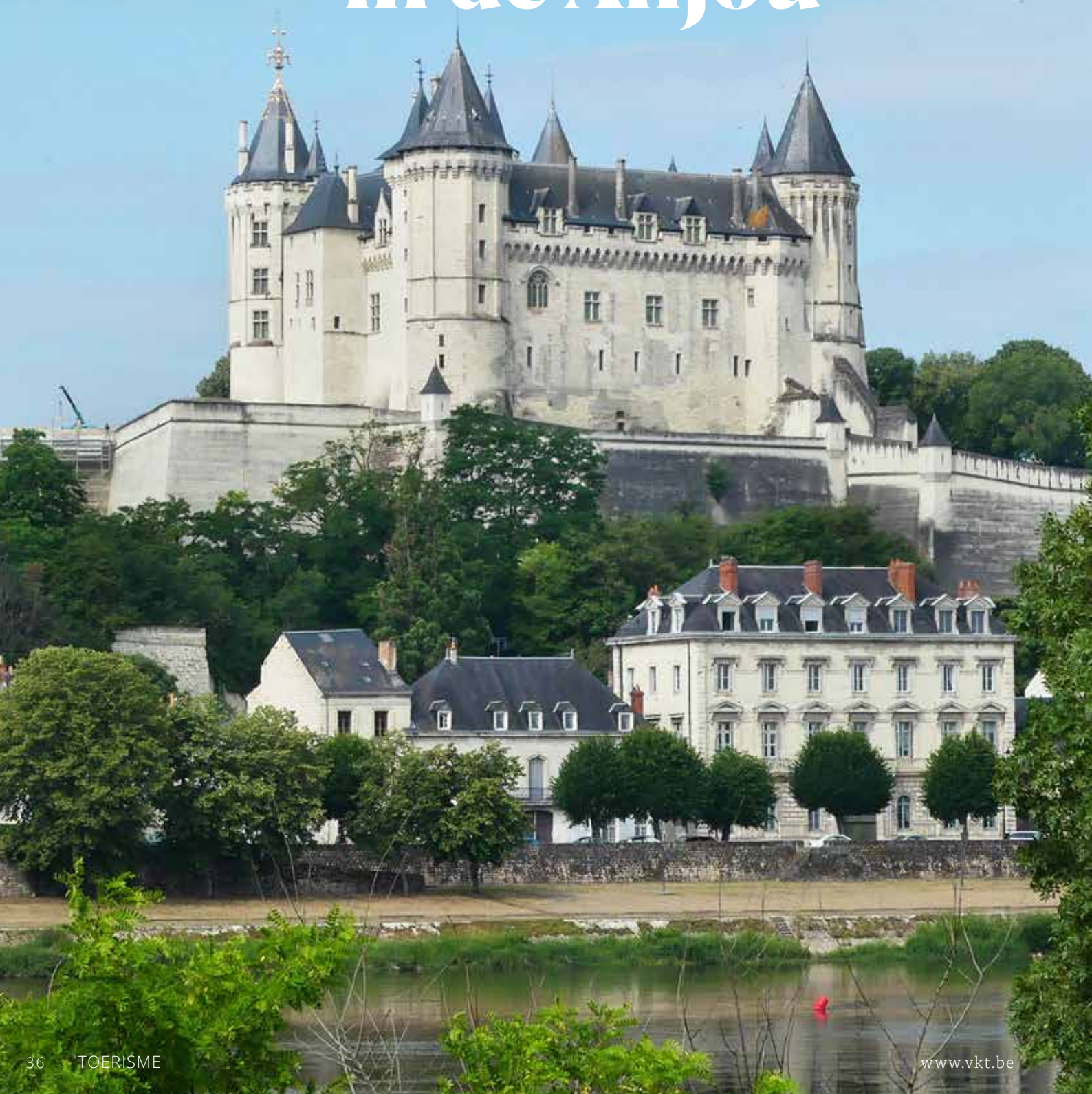

Vlaamse
Kampeertoeristen

www.vkt.be

Schoffelen in de lusttuinen van Frankrijk

Op kasteelbezoek in de Anjou

◁ Vanop een veilige hoogte overschouwt het kasteel van Saumur de stad en de Loire.

Iemand schreef ooit dat de Loire een koningin is waar alle Franse koningen verliefd op werden. Dichter Pierre de Ronsard had het dan weer over de lusttuin van Frankrijk wanneer hij het over het Loireland had. Meer dan elders heeft die regio in de middeleeuwen adellijke lieden aangetrokken. Ze voelden zich er veiliger dan in opkomende steden, waar de mensen zich niet altijd goedschiks neerlegden bij hun blauwbloedige beslissingen. Waar koningen zich thuis voelden, mogen Vlaamse kampeerdere niet ontbreken.

Tekst & foto's: Willy Ost

◁ Fietsen van kasteel naar kasteel doorheen de landelijke Anjou.

Historisch cultuurland

De zachte golven van de Anjou, de gastvrijheid van zijn bewoners en het aangename klimaat mogen ons niet doen vergeten dat de geschiedenis van dit land tal van woelige periodes heeft gekend. Koningen van Anjou, behorend tot de dynastie Plantagenet, bakten er ooit zoete broodjes met hun Engelse leenheren. Ze werden na jaren oorlog opgevolgd door het huis van Valois en de Engelse invloed werd prompt door Italiaanse finesse vervangen. Romaanse kunst ruimde plaats voor gotiek en langs de boorden van de brede Loire vond de renaissance een vruchtbare voedingsbodem. Nederige kluisenaarswoningen vervelden er tot imposante abdijen. Stoere, donkere forten verloochenden hun verdedigingsfunctie om te transformeren in elegante kastelen waar het licht overvloedig door grote ramen binnenviel. Franse koningen verblijdden de Loire en haar bijrivieren met een kasteel voor zichzelf of voor een van hun maîtresses. Waar koninklijke macht zich concentreert, is de Kerk nooit ver weg. Abdijen en kerken schoven dan ook gretig aan bij de tafels van de macht. Van dit land

met zijn machtige kastelen en lusttuinen, zijn abdijen en kathedralen, gaan we nu een stukje verkennen.

We starten ondergronds

Misschien waren het wel de slechte weersomstandigheden die ons deden besluiten om onze verkenning van de Anjou onder de grond te starten. Ook op dat 'lagere echelon' heeft de regio wel een ander te bieden. Vooral in en rond Doué-la-Fontaine vind je een waar onderaards universum, een concentratie van 'sites troglodytes' waar je dus een 'expérience troglodytique' of een troglodieten ervaring kan beleven. Honderden kilometers gangen, uit de kluiten gewassen zalen en talrijke huizen zijn er ooit uit de kalkrotsen gegraven. Deze onderaardse steengroeven leverden het bouwmetaal voor kastelen en kerken. Nu geniet dat erfgoed van een heroplevende interesse. Het unieke, het ongewone en de nabijheid van de natuur wekken nieuwe belangstelling op en sommige troglodietenwoningen verwelkomen weer vaste bewoners. Voor restaurants en kunstateliers staat het hip om hun bezoekers in een ondergrondse ruimte te ontvangen.

Bij de beesten af

Bio is 'in'. Zelfs de dierentuin van Doué promoot zichzelf graag als 'Bioparc'. Zeg trouwens niet zomaar dierentuin tegen die van Doué. Dit park, in 2020 verkozen tot beste Europees dierenpark, is immers het enige ter wereld dat is aangelegd in een troglodietensite, zeg maar in een voormalige steengroeve. Het dient gezegd, de zowat 1.400 beestjes struinen er vrolijk in semi-vrijheid rond in holen en gangen en tussen rotspartijen. Kunstmatige watervallen en poelen met eilandjes creëren een bijzondere tropische sfeer. Je waant jezelf op een ander continent. Zeldzame dieren zoals sneeuwpanthers, pygmee-nijlpaarden en rode panda's, naast bekendere exemplaren zoals giraffen en apen, zitten helemaal niet opgesloten in mufte kooien, maar hebben ruimte zat op het 17 hectaren grote domein. Met hun prachtige kleuren stelen de honderden vogels uit alle windstreken de show. De zoo van Doué-la-Fontaine verdient het label bio dubbel en dik vermits ze zich al jaren engageert om een deel van haar inkomsten te schenken aan projecten die helpen bij het in stand houden van bedreigde diersoorten. Dit Bioparc met een missie, waar de natuur in de zoo wordt geïntegreerd, verdient alle respect!

Het mysterie van het schelpzand

We dachten de dag ondergronds droog te kunnen doorbrengen, maar we hadden het mis. In de site Les Perrières, op 4 km van Doué-la-Fontaine, dompelt een verbazingwekkend klank- en lichtspel ons – gelukkig figuurlijk – onder in de onderwaterwereld van zowat 11 miljoen jaar geleden. In een bijzonder decor van majestueuze ondergrondse galerijen bewonderen we een kwallenballet en zien haaien en scholen vissen voorbij zwemmen. Deze fabelachtige reis tussen oerland en zee, doorheen heden en verleden, tussen droom en wetenschap is een niet-alledaagse ►

1. De romantische sfeer van naamloze dorpjes in de Anjou trekt amateur-schilders aan.
2. De laatste jaren zijn de troglodietenwoningen terug in trek. Dat de rook uit de schoorsteen op de begane grond komt, creëert een ongewoon beeld.
3. Je voelt jezelf automatisch een tikkeltje belangrijk wanneer je door de statige gangen van het kasteel van Brissac stapt.
4. Met zijn talrijke torens oogt het kasteel van Montreuil-Bellay als een echt sprookjeskasteel.

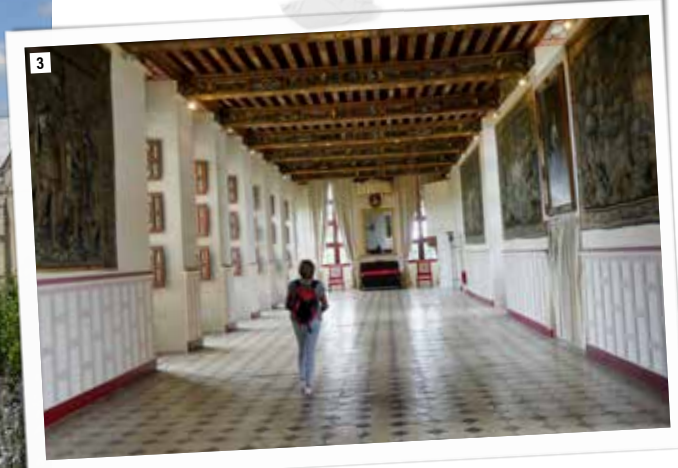
Uit **Kampeertoerist**,
het magazine van

www.vkt.be

1

3

4

ervaring. Le Mystère des Faluns voert ons terug naar een heel ver verleden, toen het land van Anjou nog overspoeld werd door onmetelijke oceanen. Elke scène is gebaseerd op een wetenschappelijke basis en is ontsproten uit het artistieke brein van kunstenaars. Het is een originele, soms zelfs poëtische benadering van de geologie als wetenschap.

Een troglodietendorp

Het dorpje Louresse-Rochemenier, op ongeveer 7 km van Doué-la-Fontaine, levert ook graag zijn gewaardeerde bijdrage aan

INTERESSANTE WEBSITES

- » www.bioparc-zoo.fr
- » www.les-perrieres.com
- » www.troglodyte.fr
- » www.chateau-brissac.fr
- » www.chateau-saumur.fr
- » www.ackerman.fr
- » www.chateau-de-montreuil-bellay.fr
- » www.chateaubreze.com
- » www.chateau-montsoreau.com
- » www.fontevraud.fr

ons ondergrondse verhaal. Reeds in de 13de eeuw waren de plaatselijke boeren al door de graafmicrobe gebeten. Tot ver in de 19de eeuw groeven ze naarstig verder en al die tijd breidde het ondergrondse dorp zich uit. Verspreid over een 40-tal boerderijen creëerden ze zowat 250 ondergrondse ruimtes in de schelpmergelrotsen, die bestaan uit een tiende zand en negen tienden fossiele resten. Je kan er nog twee boerderijen bezoeken die pas in het begin van de twintigste eeuw werden verlaten. De meubels, werktuigen en oude foto's in de ondergrondse kamers getuigen van een hard bestaan in een dorp, ontstaan of beter uitgegraven in een openluchtsteengroeve.

Twee voor de prijs van één

In de Anjou vertoeven en geen kastelen bezoeken is als op café gaan zonder te drinken. Ten zuiden van Angers torent het kasteel van Brissac hoog boven het uitgestrekte kasteelpark waar de Aubance door stroomt. Al in de middeleeuwen stond er een burcht die diende om de naar de Loire oprukkende vijanden een halt toe te roepen. Tijdens de Honderdjarige Oorlog werd die echter deels verwoest. Timéon de Cossé, heer van Brissac, kocht het landgoed en liet begin 17de eeuw het kasteel verbouwen. Hij zag het groots en gaf opdracht een hoge gevel te bouwen waarachter zeven verdiepingen en

204 kamers schuil gingen. De man had echter zijn centjes niet nauwkeurig genoeg geteld en de architect was genoodzaakt zijn plannen aan te passen, waardoor de twee torens uit de 15de eeuw behouden dienden te worden. Zo kan Brissac nu pronken met twee kastelen in één: een middeleeuws deel dat uit geldnood niet volledig werd afgebroken en een ander uit de 17de eeuw dat niet helemaal volgens plan werd voltooid. De gevel van het kasteel van Brissac is een schoolvoorbeeld van een vesting die in de loop der eeuwen het defensieve karakter inruilde voor een plaats waar het aangenaam toeven is. Het kasteel wordt al bijna 500 jaar lang bewoond door dezelfde familie, en wie een bezoek brengt aan de historische kamers zal weten waarom. Met bladgoud versierde plafonds, kostbaar meubilair, prachtige wandtapijten en als toemaatje een origineel belle époque huistheater, niet iedereen kan met zo'n levensstandaard uitpakken ...

Omarmd door de Loire

Op een eiland in het midden van de Loire verwelkomt camping L'Île d'Offard ons in Saumur. Aan de overzijde van de brede rivier houdt het fiere kasteel ons vanuit de hoogte nauwlettend in de gaten. We profiteren van een moment onoplettendheid om aan zijn aandacht te ontsnappen en volgen een deels door

Uit **Kampeertoerist**,
het magazine van

KAMPEERTOERIST

BEZOCHE

Vlaamse
Kampeertoeristen

www.vkt.be

Camping

- » La Croix F...
F-49700 Con...
- » T +33 2 41 59 86...
- » gps: N 47°10'27", W 0°...
- » www.camping-vdv.com
- » open: begin april tot eind september

Een plaatje van een camping in de Anjou-regio, bekend voor zijn wijnen. Heel vriendelijke ontvangst. Het terrein met parkallures aan de boorden van het riviertje de Layon ademt een familiale sfeer uit. Het is omgeven door wijngaarden. 85 heel ruime en beschaduwde plaatsen in het groen. Hagen en struiken rondom elke plaats geven een aangenaam privacygevoel. Heel verzorgd sanitair. Verwarmd zwembad, kinderbad. Restaurant ter plaatse. Gratis wifi. Fietsverhuur. Chalets en ingerichte tenten te huur. ACSI-korting in voor- en naseizoen.

Camping Sites & Paysages de l'Etang ★★★★★

- » 603 impasse du Domaine de l'Etang
F-49320 Brissac-Quincé
- » T +33 2 41 91 70 61
- » gps: N 47°21'34", W 0°26'4"
- » www.campingetang.com
- » open: midden april tot midden september

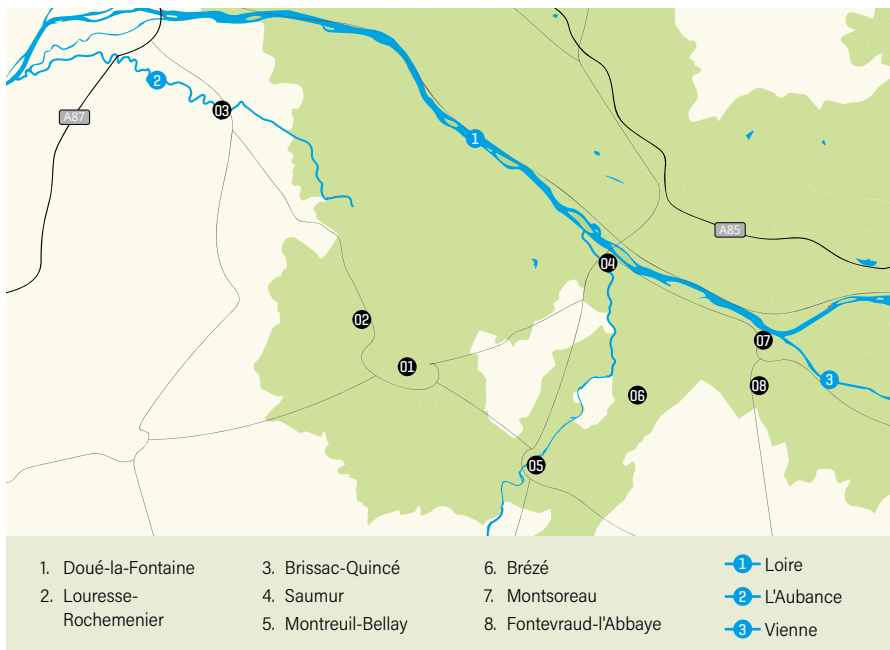
Op deze mooie camping kom je tot rust. Een honderdtal heel ruime plaatsen in een groene omgeving. Alle plaatsen zijn netjes door hagen omgeven, wat een groot privacygevoel geeft. Gratis visvijver, verwarmd overdekt zwembad, bar-restaurant, animatie tijdens het hoofdseizoen. Luxe tenten en chalets te huur. ACSI-korting in voor- en naseizoen.

Flower Camping de Saumur L'Île d'Offard ★★★★★

- » rue de Verden
F-49400 Saumur
- » T +33 2 41 40 30 00
- » gps: N 47°15'46", W 0°4'6"
- » www.saumur-camping.com
- » open: midden maart tot midden oktober

Camping Île d'Offard profiteert van een buitengewone ligging op een eiland in de Loire, tegenover het imposante kasteel van Saumur. Het grote terrein met 187 toerplaatsen wordt goed aangegeven en is gemakkelijk bereikbaar. Op 25 minuten wandelafstand bevindt zich het centrum van Saumur aan de overzijde van de rivier. Terrein met veel schaduw. Goed onderhouden sanitair. Restaurant. Verwarmd zwembad. Fietsen te huur. ACSI-korting in voor- en naseizoen.

ANJOU

de velden gemarkeerde fietsweg richting het kasteel van Montreuil-Bellay. Veilig verstoken achter 650 meter vestingmuren en verdedigd door nog vijftien van de achttien indrukwekkende verdedigingsstorens met vervaarlijke schietgaten voelt deze deels middeleeuwse burcht zich nog altijd onaantastbaar. Samen met die torens en de hoge muren zorgde de brede slotgracht ervoor dat de Engelsgezinde Plantagenets

tijdens de Honderdjarige Oorlog zelfs na drie jaar belegering onverrichter zake naar huis dienden terug te keren. Het middeleeuwse gedeelte van Montreuil-Bellay heeft quasi onveranderd de eeuwen getrotseerd. Tijdens de renaissance hebben de heren van Harcourt er een tweede optrekje bijgebouwd, zodat je momenteel twee aparte kastelen op hetzelfde domein kan bezoeken. De gele zandsteen geeft aan het

DE HONDERDJARIGE OORLOG

Frankrijk en Engeland hebben elkaar nooit echt gelust. Komt daarbij dat door allerlei gearrangeerde huwelijken het middeleeuwse Engeland wettelijk aanspraak kon maken op de Franse kroon, wat onttaardde in een reeks oorlogen tussen de Franse Valois en de Engelsgezinde Plantagenets. Grofweg begon deze strijd rond 1337 en eindigde pas in 1453. Je moet wel in het achterhoofd houden dat Engeland toen regeerde over ongeveer een derde van het huidige Franse grondgebied, waaronder Normandië, Anjou en de streek rond Bordeaux. Natuurlijk werd er niet constant gevochten: op bloedige confrontaties volgden ook periodes van vrede. Ten slotte speelde Jeanne d'Arc (1412-1431) een cruciale rol in de beslissende fase van deze oorlog. Haar optreden gaf de Fransen weer de nodige moed om de Engelsen uit nagenoeg het hele Franse grondgebied te verdrijven.

complex een warme, zachte uitstraling. Het interieur is heel huiselijk en bijzonder fraai ingericht. In de loop van zijn turbulente geschiedenis vervulde het bouwwerk verschillende functies. De revolutionairen transformeerden het tot gevangenis voor adellijke vrouwen. In de Eerste Wereldoorlog was het een hospitaal waarin gewonde soldaten werden verpleegd. Een bezoek aan het kasteel eindigt steevast met een proeverij, waarbij elke bezoeker de vrucht van de eeuwenoude wijngaarden van het kasteeldomein kan beoordelen.

Drank met bubbels

Een kasteel zoals dat van Saumur bezoek je niet met lege handen. Daarom spoeden we ons eerst naar de westkant van deze drukke stad, waar 'les Maisons de fines bulles',

Romaanse kunst ruimde plaats voor gotiek en langs de boorden van de brede Loire vond de renaissance een vruchtbare voedingsbodem.

1. De imposante duiventoren van het kasteel van Brézé. Het aantal duiven dat een kasteelheer mocht houden werd door zijn rijkdom bepaald.
2. De keuken van Fontevraud is met de talrijke schouwen een gebouw dat door zijn bijzondere architectuur opvalt.
3. De kloostergang van de abdij van Fontevraud.
4. Het renaissancekasteel Montsoreau werd omgedoopt tot Centre culturel d'art contemporain, cultureel centrum van hedendaagse kunst.

Uit **Kampeertoerist**,
het magazine van

www.vkt.be

de wijnhuizen waar drank met bubbels wordt vervaardigd, zich in eenzelfde straat concentreren. In één ervan, het huis Ackerman, in 1811 gesticht door een Brusselaar, volgen we een geleid bezoek doorheen een deeltje van de 7 km onderaardse gangen waar vroeger de crémants hun nog onverkochte bestaan leidden. Na de rondgang weten we alles over de traditionele en andere methodes 'champenoises'. Het huis Ackerman combineert in zijn kelders het historische met het artistieke aspect door enkele ruimtes te versieren met hedendaagse kunstwerken. Natuurlijk is een proeverij het orgelpunt van elk bezoek, want hoewel de bubbels vergankelijk zijn, blijft de emotie eeuwig nazinderen.

Prosit Saumur!

Gewapend met een Crémant de Loire Royal Ackerman in geschenkverpakking vatten we de klim naar het witte kasteel van Saumur aan. Het leven van dit trotse bouwwerk startte in de 10de eeuw met een nederige donjon, om vijf eeuwen en verschillende uitbreidingen later uit te groeien tot de machtige middeleeuwse burcht die we nu nog in al zijn glorie kunnen bewonderen. De godsdienstoorlogen gaan ook hier niet ongemerkt voorbij en om de stad en het kasteel wordt een duchtig robbertje gevochten. Een mens moet ten slotte iets voor zijn geloof

overhebben ... Saumur blijft echter een plaats waar protestanten zich veilig voelen. Jaren later, tijdens de regering van Lodewijk XIV, kiest de adel in Saumur partij tegen de jonge zonnekoning. Enkele kanonskogels tegen de kasteelmuren volstaan echter om hen weer braaf in het gelid te laten lopen. Weer later wordt de burcht omgevormd tot gevangenis, wat die zal blijven tot het einde van de 19de eeuw. Binnenin merk je dat Saumur de hoofdstad van de Franse ruitery is. Enkele zalen zijn er gewijd aan alles wat met paarden te maken heeft.

Een kasteel onder een kasteel

Dat Anjou een kastelenland is, zullen we geweten hebben. Is het landschap meestal niet bepaald overweldigend en fietsen we soms langs eerder ziellose, monotone nieuwbouw, de talrijke adellijke optrekjes maken dit euvel meer dan goed. Op zowat 15 km van Saumur wacht het kasteel van Brézé op bezoekers. We hadden voorwaar bijna aan een bezoek verzaakt wegens kastelenindigestie, maar de gids verzekerde ons dat Brézé een unicum is omwille van twee boven elkaar geconstrueerde bouwwerken. Zo is het kasteel opgetrokken uit een ondergronds – zeg maar troglodiet – bouwwerk, bestaande uit anderhalve kilometer uit de rotsen gegraven gangen met een bakkerij, stallen, een ijskelder en zelfs een zijderupskwekerij. Bovenop

2

3

Uit **Kampeertoerist**,
het magazine van

Vlaamse
Kampeertoeristen

www.vkt.be

4

deze ondergrondse kamers pronken de warme zandstenen muren van het mooie renaissancekasteel in al hun pracht. Ook hier kan je je bezoek afronden met het proeven van de domeinwijnen.

Er kan altijd nog eentje bij

Om het af te leren, vereren we ten slotte het kasteel van Montsoreau met onze aanwezigheid. Omstreeks 1455 tastte een zekere Jean de Chambes diep in zijn goedgevulde beurs en liet in het plaatsje Montsoreau een burcht bouwen die toen met de voeten in het Loirewater stond. Als fervente reiziger had Jean in Italië al kennis gemaakt met een nieuwe bouwstijl die later de renaissance zou heten. Hij gaf opdracht om het eerste renaissancekasteel van Frankrijk te bouwen. Naast kunstaspiraties had De Chambes ook andere bedoelingen met zijn bouwwerk. Montsoreau ligt namelijk op het kruispunt van drie regio's, en bovendien ook op de samenvloeiing van de Loire en de Vienne. Economisch goed bekeken! In de loop der eeuwen verviel Montsoreau en de romantische ruïne inspireerde kunstenaars en schrijvers, waaronder Alexander Dumas. Ook nu nog trekt het kasteel de artistieke kaart en herbergt conceptuele kunst van het collectief 'Art & Language', dat het levenslicht zag in de jaren 60 van vorige eeuw. Bij deze kunstvorm is het

idee belangrijker dan de vormgeving. Om enkele voorbeelden te geven van de vijftig werken die in de kasteelruimtes te bewonderen zijn: een drietal spiegels (wel verschillende afmetingen) netjes naast elkaar, videocompilaties en zelfs een airco die warme lucht blaast ...

De kers op de taart van Anjou

De eenvoudige boer Evrault zal wellicht nooit hebben vermoed dat zijn naam en zijn bron een heel belangrijke rol zouden spelen in de geschiedenis van Frankrijk. Bij la fontaine d'Evrault, later verbasterd tot Fontevraud, ontstond in 1101 een van de belangrijkste kloosters in middeleeuws Europa. Zowel vrouwelijke als mannelijke religieuzen leidden er – weliswaar gescheiden – tot aan de Franse revolutie een contemplatief leven. Pittige anekdote: het was de vrouwelijke religieuzen toegestaan een halve liter wijn per dag soldaat te maken. Hun mannelijke collega's moesten het stellen met slechts 28 cl ... Opmerkelijk is dat het klooster steeds door merkwaardige, hoogbegaafde vrouwen werd geleid. Deze abdisen hadden banden met de adel en zelfs met het Franse koningshuis. Een van hen was de zus van markiezin de Montespan, de favoriete maîtresse van Lodewijk XIV. Zijn opvolger Lodewijk XV vertrouwde zijn dochters toe aan de abdis van Fontevraud. Indrukwekkend zijn de

statige kolommen in de grote abdijkerk waarin slechts vier eenzame praalgraven het middenschip vullen. Een ervan is dat van Eleonora van Aquitanië, een voor haar tijd vooruitstrevende dame die door opeenvolgende huwelijken koningin van Frankrijk én van Engeland was. Haar zoon Richard Leeuwenhart vergezelt er haar al eeuwen in de dood. In de lege ruimte van de kerk, indrukwekkend in haar soberheid, liggen ze onbewogen stil, alsof ze daar de rust hebben gevonden die ze tijdens hun aardse bestaan zo hebben gemist. Binnen de muren van Fontevraud kan je naast geschiedenis ook cultuur opsnuiven in het interessante museum van moderne kunst. Schilderijen, beelden, en andere waardevolle kunstwerken gaan met hun vormen en kleuren de dialoog aan met elkaar en met de bezoeker. Een aanrader! □

NUTTIGE INFO

Anjou Tourisme

- » 48B boulevard Foch
- » BP 32147
- » F-49000 Angers
- » www.anjou-tourisme.com